ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (teine koda)

31. jaanuar 2008 *

Kohtuasjas T-95/06,

Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana, asukoht Valencia (Hispaania), esindajad: advokaadid S. Roig Girbes, R. Ortega Bueno ja M. Delgado Echevarría,

hageja,

versus

Ühenduse Sordiamet, esindaja: M. Ekvad, keda abistas *solicitor* D. O'Keefe ning advokaadid J. Rivas de Andrés ja M. Canal Fontcuberta,

kostja,

teine menetluspool Ühenduse Sordiameti apellatsiooninõukogus, menetlusse astuja Esimese Astme Kohtus

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

Nador Cott Protection SARL, asukohta Saint-Raphaël (Prantsusmaa), esindajad: advokaadid M. Fernández Mateos, S. González Malabia ja M. Marín Bataller,

mille ese on Ühenduse Sordiameti apellatsiooninõukogu 8. novembri 2005. aasta otsuse (asi A 001/2005) peale esitatud hagi, mis käsitleb mandariinisordi Nadorcott ühenduse kaitse alla võtmist,

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda),

koosseisus: N. J. Forwood, koja esimehe ülesannetes kohtunikud I. Pelikánová ja S. Papasavvas,

kohtusekretär: ametnik K. Andová,

arvestades 21. märtsil 2006 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud hagiavaldust,

arvestades 7. juulil 2006 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud Ühenduse Sordiameti vastust,

arvestades 3. juulil 2006 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud menetlusse astuja seisukohti,

arvestades 4. juulil 2007 toimunud kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määruse (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT L 227, lk 1; ELT eriväljaanne 03/16, lk 390, edaspidi „alusmäärus") artikkel 59, mis käsitleb vastuväiteid sordi kaitse alla võtmise kohta, sätestab:

„1. Iga isik võib esitada ametile kirjaliku vastuväite sordi ühenduse kaitse alla võtmise kohta.

2. Vastuväite esitajad on lisaks taotlejale sordi ühenduse kaitse alla võtmise menetluse osalised. Ilma et see piiraks artikli 88 kohaldamist, on vastuväite esitajatel juurdepääs dokumentidele, sealhulgas artikli 57 lõikes 2 nimetatud registreerimiskatsete tulemustele ja sordikirjeldusele.

[…]

5. Otsused vastuväidete kohta võidakse teha koos artiklite 61, 62 või 63 kohaste otsustega."

2 Alusmääruse artikli 67 lõikes 1 on märgitud, et „[k]aebusi saab esitada ameti otsuste peale, mis on tehtud artiklite 20, 21, 59, 61, 62, 63 ja 66 kohaselt”.

3 Alusmääruse artikkel 68 sätestab:

„Iga füüsiline või juriidiline isik võib artikli 82 alusel esitada kaebuse temale adresseeritud otsuse peale või sellise otsuse peale, mis teda vormiliselt teisele isikule adresseeritud otsusena siiski otseselt ja isiklikult puudutab. Menetlusosalised võivad olla kaebuse menetluse osalisteks: amet on kaebuse menetluse osaliseks.”

4 Komisjoni 31. mai 1995. aasta määruse (EÜ) nr 1239/95, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2100/94 rakenduseeskirjad seoses menetlusega ühenduse sordiametis (EÜT L 121, lk 37; ELT eriväljaanne 03/17, lk 327, edaspidi „rakendusmäärus”) artikli 49, mis kannab pealkirja „Kaebuse tagasilükkamine” lõige 1 sätestab, et „[k]ui kaebus ei ole kooskõlas algmääruse sätetega, eriti selle artiklitega 67, 68 ja 69, või käesoleva määruse sätetega, eriti selle artikliga 45, teavitab apellatsiooninõukogu sellest apellanti ning nõuab võimaluse korral leitud puuduste kõrvaldamist ettenähtud tähtajaks” ning et „[k]ui puudusi õigeks ajaks ei kõrvaldata, lükkab apellatsiooninõukogu kaebuse tagasi”.

5 Rakendusmääruse artikkel 50, mis käsitleb asja suulist arutamist Ühenduse Sordiameti apellatsiooninõukogus, sätestab:

„1. Pärast kaebuse esitamist lahendamiseks kutsub apellatsiooninõukogu esimees menetlusosalised viivitamata asja suulisele arutamisele alusmääruse artikli 77 kohaselt ning juhib nende tähelepanu käesoleva määruse artikli 59 lõikele 2.

2. Asja suuline arutamine ja seletuste andmine toimub põhimõtteliselt ühe istungi jooksul.

3. Taotlusi edasiste istungite korraldamiseks ei võeta vastu, välja arvatud taotlused, mis põhinevad istungi ajal või pärast seda muutunud asjaoludel."

Vaidluse taust

6 Hageja on organisatsioonide ühendus, mis koondab Hispaania provintside Alicante, Castellóni ja Valencia põllumajandusühistute liite, mis omakorda koondavad nende kolme provintsi peaaegu kõiki kohalikke põllumajandusühistuid.

7 Mandariinisordi Nadorcott aretaja N andis 22. augustil 1995 selle sordiga seotud õigused üle M-le. Viimane esitas Ühenduse Sordiametile (edaspidi „sordiamet") samal päeval selle sordi kohta ühenduse sordikaitse taotluse.

8 Taotlus avaldati 26. veebruari 1996. aasta väljaandes *Bulletin officiel de l'Office communautaire des variétés végétales* (Ühenduse Sordiameti ametlik väljaanne).

9 M andis 21. märtsil 1997 sordiga Nadorcott seotud õigused üle menetlusse astujale ning teavitas sellest üleandmisest sordiametit.

10 Sordiamet võttis menetlusse astuja sordi 4. oktoobri 2004. aasta otsusega nr 14111 ühenduse kaitse alla (edaspidi „kaitse alla võtmise otsus”).

11 Kaitse alla võtmise otsus avaldati 15. detsembri 2004. aasta väljaandes *Bulletin officiel de l'Office communautaire des variétés végétales*.

12 Hageja esitas 11. veebruaril 2005 apellatsiooninõukogule kaitse alla võtmise otsuse peale kaebuse. Kaebuse esitamise põhjused toodi ära 14. aprilli 2005. aasta kirjalikus seletuses. Seoses kaebuse vastuvõetavusega väidab hageja kirjalikus seletuses, et sordi Nadorcott kaitse alla võtmine puudutab teda otseselt ja isiklikult. Sisu osas leidis ta muu hulgas, et see kaitse oli asjaomase sordi uudsuse ning eristatavuse puudumise tõttu kehtetu.

13 Menetlusse astuja esitas 24. veebruaril 2005 menetlusse astumise taotluse ja 29. juulil 2005 täpsustas ta oma argumente eraldi kirjalikus seletuses. Ta väitis, et hagejal ei ole kaebeõigust, kuna muu hulgas ei puuduta kaitse alla võtmise otsus teda otseselt ja isiklikult. Samuti vaidlustas ta kaebuse põhjendatuse.

14 Sordiamet tugines oma 15. septembri 2005. aasta kirjalikus seletuses kõigepealt kaebuse vastuvõetamatusele kaebeõiguse puudumise tõttu. Sisu osas palus sordiamet samuti kaebus tagasi lükata.

15 Apellatsiooninõukogu istung toimus 8. novembril 2005. Hageja märkis sellel istungil, et rakendusmääruse artikli 49 alusel oleks apellatsiooninõukogu pidanud enne istungit nõudma temalt tõendite esitamist selle kohta, et kaitse alla võtmise otsus

puudutab tema liikmeid otseselt ja isiklikult. Hageja palus talle Hispaaniasse naasmiseks tähtaeg määrata, et ta saaks puutumuse kohta põhjalikke tõendeid koguda ja need apellatsiooninõukogule esitada või et tal lubataks istungil esitada selle kohta puudulikud tõendid, mille hageja esindajad olid kaasa toonud. Hageja väitis, et nende tõendite hulka kuuluvad dokumendid, mis annavad talle volituse esitada kaebuse mandariini üksiktootjate nimel ning Geslive'i (organ, mis haldab ja kaitseb menetlusse astuja sordiga Nadorcott seotud õigusi ja huve Hispaanias) ja ühistu Anecoop (põllumajandusühistute liidu liige, hageja liige) vahel sõlmitud lepingu, mis kohustab Anecoopi maksma tasu sordi Nadorcott kasutamise eest.

16 Apellatsiooninõukogu jättis 8. novembri 2005. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus") hageja kaebuse vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, kuna viimasel puudus kaebeõigus. Apellatsiooninõukogu lükkas tagasi ka hageja taotluse tõendite esitamise kohta.

Poolte nõuded

17 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– mõista kohtukulud välja sordiametilt.

18 Ühenduse Sordiamet palub Esimese Astme Kohtul:

– jätta hagi põhjendamatuse tõttu tervikuna rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt ja jätta juhul, kui hagi on põhjendatud, sordiameti kanda ainult tema enda kohtukulud.

19 Menetlusse astuja palub Esimese Astme Kohtul:

– jätta hagi põhjendamatuse tõttu tervikuna rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

20 Hageja esitab oma hagi toetuseks sisuliselt kolm väidet, millest esimene tuleneb rakendusmääruse artiklite 49 ja 50 ning hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtete rikkumisest, teine sellest, et apellatsiooninõukogu ei tunnustanud hageja kaebeõigust ning kolmas põhjendamiskohustuse rikkumisest.

Esimene väide, mis tuleneb rakendusmääruse artiklite 49 ja 50 ning hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtete rikkumisest

21 Esimene väide on esitatud kahes osas, millest esimene tuleneb rakendusmääruse artikli 49 ja teine rakendusmääruse artikli 50 rikkumisest. Neis kahes väiteosas viitab hageja ka hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtte rikkumisele.

Esimene osa, mis tuleneb rakendusmääruse artikli 49 ning hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtte rikkumisest

– Poolte argumendid

22 Hageja väidab, et juhul, kui tema kaebus ei olnud alusmääruse artikliga 68 kooskõlas, oleks apellatsiooninõukogu pidanud rakendusmääruse artikli 49 kohaselt teda sellest teavitama ning nõudma võimaluse korral leitud puuduste kõrvaldamist ettenähtud tähtajaks. Apellatsiooninõukogu ei ole hagejat sellest, et tal kaebeõigus puudub, teavitanud ega ole palunud seda puudust kõrvaldada. Apellatsiooninõukogu tegevus tugineb seega rakendusmääruse artikli 49 väärale tõlgendusele.

23 Esiteks tuleneb rakendusmääruse artikli 49 sõnastusest, et ei ole võimalik väita nagu viidataks selles artiklis ainult „kaebuse ilmsetele puudustele". Kuna selles sättes nimetatakse nende puuduste seas otsesõnu alusmääruse artiklis 68 märgitud vastuvõetamatust, on vähetõenäoline, et ühenduse seadusandja soovis viidata üksnes ilmsetele puudustele, kuna vastuvõetamatuse puudus ei ole kunagi ilmne. Seega olenemata

sellest, kui keerukas võib puuduse kõrvaldamine olla, peab apellatsiooninõukogu juhul, kui puuduse kõrvaldamine on võimalik, täitma rakendusmääruse artiklis 49 sätestatud kohustust. Hageja tugineb selles osas mitte ainult hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõttele, vaid ka ühenduse õiguskorraga hagejale antud tagatisele, mida ei saa tõlgendada nii kitsalt, nagu seda käesoleval juhul on tehtud. Lisaks tugineb hageja sellele, et kaebus lükati tagasi tema kaebeõiguse väidetava puudumise tõttu, eesmärgiga rõhutada, et apellatsiooninõukogu ei eita ei seda, et selline puudus oli olemas ega ka seda, et apellatsiooninõukogul oli veel kohtuistungil kahtlusi hageja kaebeõiguse tuvastamiseks oluliste asjaolude osas.

24 Teiseks vaidlustab hageja selle, kuidas apellatsiooninõukogu tõlgendas rakendusmääruse artikli 49 sõnu „võimaluse korral". Hageja väitel ei ole apellatsiooninõukogu kohustus uurida, kas puudust saab kergesti kõrvaldada ja isegi kui tal oleks niisuguse uurimise kohustus, peaks ta ikkagi nõudma, et hageja selle puuduse kõrvaldaks. Kuna tuvastatud puuduse kõrvaldamine on apellatsiooninõukogu poole pöördunud isiku mitte apellatsiooninõukogu ülesanne, ei ole apellatsiooninõukogul pädevust uurida, kas hagejal on või ei ole võimalik seda puudust kõrvaldada. Selline tõlgendus viiks meelevaldsuseni, kuna apellatsiooninõukogu poole pöördunud isiku õiguse kasutamine oleneks apellatsiooninõukogu käsitlusest selle isiku õiguse kasutamise võimaluse kohta.

25 Kolmandaks rõhutab hageja, et rakendusmääruse artikli 49 sõnastus „teavitab apellatsiooninõukogu sellest apellanti ning nõuab […] leitud puuduste kõrvaldamist" on imperatiivne. See artikkel kohustab apellatsiooninõukogu puudusest teavitama ja nõudma selle kõrvaldamist. Apellatsiooninõukogu ei ole neid kahte kohustust täitnud. Seevastu ei ole apellatsiooninõukogu hageja sõnul kohustatud hagejale märkima, et viimane peab selle puuduse kõrvaldamiseks esitama dokumente. Rakendusmääruse artikkel 49 ei näe seda ette, kuna dokumentide esitamine on vaid üks apellatsiooninõukogu poole pöördunud isiku käsutuses olevatest vahenditest, kuidas tuvastatud puudust kõrvaldada.

26 Neljandaks leiab hageja, et kaebuse vastuvõetavuse kohta esitatud kolmandate isikute vastuväidetest teavitamine ei õigusta apellatsiooninõukogu hooletust rakendusmääruse artiklis 49 sätestatud kohustuse täitmisel. Apellatsiooninõukogu ei saa taandada selle kohustuse täitmist menetluspoolte esitatud väidete sisu uurimisele ega tegutseda ainult juhul, kui menetluspooled ei viita rakendusmääruse artiklis 49 käsitletud puudustele. Tegemist ei ole „erakohtupidamisega".

27 Viiendaks märgib hageja, et apellatsiooninõukogu jättis tähelepanuta apellatsioonimenetluse kui haldusmenetluse olemuse, kui ta leidis, et kaebeõiguse puuduse kõrvaldamise lubamine hagejale tähendaks ühe menetluspoolte vaieldava küsimuse ette ära lahendamist. Hageja tuletab meelde, et vastuvõetamatus on avalikul huvil põhinev küsimus, mida kaebust menetlev organ uurib omal algatusel. Seega ei ole oluline, et menetluspooled on tuginenud kaebeõiguse puudumisele.

28 Lõpuks väidab hageja Esimese Astme Kohtu istungil esimest korda, et ainus dokument, mille apellatsiooninõukogu oli talle enne istungit saatnud, oli 27. juuni 2005. aasta menetluse peatamise otsus, mille kohaselt, ilma et see mõjutaks lõppotsust, ei ole apellatsiooninõukogu seisukoha järgi kaebus ilmselgelt põhjendamatu. Hageja väidab, et tal oli selle otsuse põhjal ning seetõttu, et rakendusmääruse artikli 49 lõiget 1 ei kohaldatud, õiguspärane ootus, et tema kaebeõigus oli tuvastatud enne kohtuistungit.

29 Sordiamet leiab, et hageja esitatud rakendusmääruse artikli 49 tõlgendusel ei ole alust. Kuna kaebeõiguse puudumist on keeruline parandada, märgib sordiamet, et rakendusmääruse artiklis 49 tehtud viide alusmääruse artiklile 68 saab tähendada üksnes puhtformaalsete vigade parandamist. Lisaks, kuna hageja oli kirjaliku menetluse ajal vastanud menetlusse astuja väidetele otsese ja isikliku mõju puudumise kohta, siis kuulus hageja kaebeõigus toimikus nüüd „põhiküsimuse" hulka. Seega ei olnud vaja, et apellatsiooninõukogu üritaks seda puudust kui formaalset viga parandada. Peale

selle oleks sordiameti sõnul tähendanud üksiktootjate antud volituste vastuvõtmine uue isiku menetlusosaliseks saamise lubamist olukorras, kus kaebeõiguse esitamise tähtaeg oli möödunud. Kuna hageja oli kaebuse esitanud oma nimel, ei saanud ta istungil tugineda nende üksiktootjate volitustele, kes ei ole otseselt tema organisatsiooni liikmed.

30 Menetlusse astuja sõnul ei pea apellatsiooninõukogu eelnevalt kontrollima, kas hageja esitatud dokumentidest tuleneb, et tal tõesti on kaebeõigus. Hageja kohustus on tuua välja asjaolu selle kohta, et tal on kaebeõigus ning esitada selle kohta tõendeid. Rakendusmääruse artikkel 49 kohustab apellatsiooninõukogu kontrollima, et see formaalne tingimus on täidetud, kuid ei kohusta teda kontrollima seda, kas hagejal on tegelikult kaebeõigus.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

31 Käesolevas osas heidab hageja apellatsiooninõukogule esiteks ette seda, et viimane ei teavitanud hagejat oma seisukohast, et hagejal ei ole kaebeõigust ning teiseks seda, et apellatsiooninõukogu ei nõudnud, et hageja tõendaks oma kaebeõigust.

32 Esiteks tuleb kontrollida, kas apellatsiooninõukogu rikkus rakendusmääruse artikli 49 lõiget 1, mida hageja talle ette heidab. Selle kohta tuleb kõigepealt märkida, et see säte kohustab apellatsiooninõukogu esiteks kontrollima kaebuse kooskõla alus- ja rakendusmääruse sätetega ning teiseks teavitama hagejat tuvastatud puudustest ning nõudma võimaluse korral leitud puuduste kõrvaldamist ettenähtud tähtajaks.

33 Seoses kohustusega kontrollida kaebuse vastavust alus- ja rakendusmääruse sätetele, tuleb märkida, et rakendusmääruse artikli 49 lõike 1 erinevate keeleversioonide kohaselt peab kaebus olema kooskõlas kahe asjaomase määruse kõigi sätetega, samas kui prantsus- ja kreekakeelne versioon näevad ette, et apellatsiooninõukogu peab kontrollima kaebuse kooskõla ainult alusmääruse artiklitega 67, 68 ja 69 ning rakendusmääruse artikliga 45. Kuna ühenduse õiguse ühetaolise tõlgendamise vajadus välistab selle, et teatavat teksti käsitletakse isoleeritult, vaid nõuab kahtluse korral, et seda tõlgendataks ja kohaldataks teiste ametlike keelte versioone arvestades (vt Euroopa Kohtu 17. oktoobri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-64/95: Lubella, EKL 1996, lk I-5105, punkt 17 ja viidatud kohtupraktika), leiab Esimese Astme Kohus, et rakendusmääruse artikli 49 lõike 1 prantsus- ja kreekakeelne versioon ei anna sellele lõigule teiste keeleversioonidega võrreldes erinevat tähendust ning neid tuleb tõlgendada ja kohaldada teistes ametlikes keeltes koostatud versioone silmas pidades (vt selle kohta Euroopa Kohtu 27. veebruari 1997. aasta otsus kohtuasjas C-177/95: Ebony Maritime ja Loten Navigation, EKL 1997, lk I-1111, punktid 29–31).

34 Seoses kahekordse kohustusega teavitada ja nõuda puuduse kõrvaldamist, tuleb esiteks märkida, et muu hulgas saksa-, inglis-, taani-, hispaania-, itaalia-, ja hollandikeelsetest versioonidest tuleneb, et rakendusmääruse artikli 49 lõike 1 sõnad „võimaluse korral" seavad teavitamise ja puuduse kõrvaldamise nõudmise kohustuse sõltuvusse objektiivsest võimalikkusest, kas tuvastatud puudusi on võimalik kõrvaldada. Vastupidiselt hageja käsitlusele kohustab see säte apellatsiooninõukogu hindama hageja võimalust puudust kõrvaldada, et piirata võimalikke puuduse kõrvaldamise nõudeid. Kuna rakendusmääruse artikli 49 lõikes 1 sätestatud teavitamise ja puuduse kõrvaldamise nõudmise kohustuse eesmärk on võimaldada hagejal ettenähtud tähtajaks parandada apellatsiooninõukogu tuvastatud puudusi, peab neid puudusi olema võimalik kõrvaldada. Nagu väidavad sordiamet ning menetlusse astuja, ei ole kaebeõiguse puudumist võimalik kõrvaldada.

35 Peale selle tähistatakse rakendusmääruse artikli 49 lõikes 1 seda, mille puudusi tuleb kõrvaldada, prantsuse keeles sõnaga „irrégularités", saksa keeles sõnaga „Mängel",

inglise keeles sõnaga „deficiencies”, itaalia keeles sõnaga „irregolarità”, taani keeles sõnaga „mangler” ja portugali keeles sõnaga „irregularidades”, mis viitab sellele, et need osundavad formaalsete vigade parandamisele (vt nende sõnade kasutamist nt komisjoni 13. detsembri 1995. aasta määruse (EÜ) nr 2868/95, millega rakendatakse nõukogu määrus (EÜ) 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT L 303, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 189) eeskirja 9 lõikes 1 ning komisjoni 21. oktoobri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 2245/2002, millega rakendatakse nõukogu määrus (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT L 341, lk 28; ELT eriväljaanne 13/31, lk 14) artikli 10 lõigetes 1 ja 2. Samuti osundavad rakendusmääruse artikli 49 lõike 1 teises lauses kasutatud prantsuskeelne sõna „rectifié”, saksakeelne sõna „berichtigt”, taanikeelne sõna „berigtiges”, itaaliakeelne sõna „rettificato” ja portugalikeelne sõna „regularizado” pigem formaalsete vigade parandamisele (vt nt määruse nr 2868/95 eeskirja 53 ja prantsus-, saksa- ja taanikeelsete sõnade osas määruse nr 2245/2002 artikli 12 lõiget 2) mitte selliste argumentide või tõendite täiendamise nõudele, mida menetluspool ei ole esitanud ning mis puudutavad tema kaebuse vastuvõetavuse olulisi asjaolusid, nagu kaebeõigus.

36 Seega tuleb märkida, et rakendusmääruse artikli 49 lõige 1 ei kohusta apellatsiooninõukogu hagejalt nõudma puuduse kõrvaldamist, mis seisneb kaebeõiguse tuvastatud puudumises, kuna selline puudus on sisuline puudus, mida ei saa „kõrvaldada” selle sätte teise lause mõttes.

37 Teiseks tuleb märkida, et teavitamiskohustus on seotud kohustusega nõuda nende puuduste kõrvaldamist, mida on võimalik kõrvaldada. Vastasel korral oleks rakendusmääruse artikli 49 lõike 1 alusel, mis kohustab apellatsiooninõukogu kontrollima kaebuse kooskõla alus- ja rakendusmääruse kõigi sätetega, apellatsiooninõukogu kohustatud teavitama kõigist vastuvõetavuse probleemidest, k.a nendest, mida ei saa kõrvaldada, mis aga oleks vastuolus selle sätte eespool punktis 34 esitatud eesmärgiga. Kuigi eriolukordades võib kõrvaldamatust vastuvõetavuse probleemist teavitamine kindlasti kaitsta sellise otsuse tegemise eest, mis tugineb läbivaidlemata põhjendusele, oleks niivõrd üldine teavitamiskohustus apellatsiooninõukogu jaoks enamasti

koormav ning samal ajal kasutu, kuna hageja ei saa neid probleeme kõrvaldada. Lisaks tuleb meelde tuletada, et käesoleval juhul olid menetluspooled hageja kaebeõiguse puudumise probleemi juba tõstatanud ning see oli üks vaidluse esemeist.

38 Hageja on sellest probleemist olnud teadlik 24. veebruari 2005. aasta menetlusse astumise taotlusest alates, mistõttu ei olnud apellatsiooninõukogu poolne teavitamine selleks, et ta saaks võtta oma seisukoha, enam vajalik. Hageja vastas 14. aprilli 2005. aasta kirjalikus seletuses menetlusse astuja väidetele ja esitas oma kaebeõiguse olemasolu põhjendused. Lisaks täpsustas menetlusse astuja 29. juuli 2005. aasta kirjalikus seletuses oma argumente hageja kaebeõiguse puudumise kohta ja sordiamet leidis oma kirjalikus seletuses, et hagejal ei olnud kaebeõigust.

39 Peale selle ei keela rakendusmääruse artikli 49 lõike 1 viide alusmääruse artiklile 68 – vastupidiselt hageja väidetele – sellist tõlgendust, kuna selle sätte rakendamisel võib tekkida ka formaalseid probleeme, mida on võimalik kõrvaldada. Näiteks, kuna see säte annab juriidilistele isikutele kaebeõiguse, siis on nad vastavalt alusmääruse artiklile 82 kohustatud märkima oma alalise asukoha või püsiva tegevuskoha või esindaja elukoha. Selliste andmete märkimata jätmise korral on apellatsiooninõukogu kohustatud hagejat sellest puudusest teavitama ja nõudma selle puuduse kõrvaldamist.

40 Sellest tuleneb, et apellatsiooninõukogu ei rikkunud rakendusmääruse artikli 49 lõiget 1, kui ta ei teavitanud hagejat oma seisukohast, et hagejal ei ole kaebeõigust ning kui ta ei nõudnud selle kõrvaldamist.

41 Teiseks seoses väidetava hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtete rikkumisega tuleb märkida, et hageja ei ole nende põhimõtete rikkumise tuvastamiseks esitanud ühtki asjaolu peale selle, et apellatsiooninõukogu ei teavitanud teda kaebeõiguse

puudumise tuvastatud puudusest ega nõudnud selle kõrvaldamist. Nagu muu hulgas eespool punktidest 34–40 tuleneb, et apellatsiooninõukogu see seisukoht oli kooskõlas rakendusmääruse artikli 49 lõike 1 nõuetega, ei rikkunud apellatsiooninõukogu hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtteid.

42 Lõpuks seoses hageja väitega, mille kohaselt oli tal õiguspärane ootus, et tema kaebeõigus oli tuvastatud enne kohtuistungit, tuleb märkida, et hageja esitas selle argumendi esimest korda Esimese Astme Kohtu istungil. Menetluse peatamise 27. juuni 2005. aasta otsus, millele hageja tugineb oma õiguspärase ootuse tekkimise osas, tehti vastuseks menetlusse astuja taotlusele kõrvaldada täitmist peatav mõju, mida kaitse alla võtmise otsuse peale esitatud hageja kaebus avaldab. Tuleb märkida, et menetluse peatamise otsust ei teinud apellatsiooninõukogu, vaid eraldiseisev komitee, kelle pädevusse kuulub kaebuste tekitatava täitmist peatava mõju kõrvaldamise otsuste tegemine, kuhu pealegi ei kuulu apellatsiooninõukogu liikmed. Peale selle märkis nimetatud komitee oma otsuse punktis 10, et menetluse selles staadiumis on raske hinnata hageja poolt apellatsiooninõukogule esitatud kaebuse põhjendatust muu hulgas seetõttu, et menetlusse astuja ei olnud veel esitanud oma kirjalikku seletust. Seejärel märkis komitee, et ilma et see mõjutaks sordiameti lõppotsust, ei ole käesolevas staadiumis sedastatud, et kaebus on ilmselgelt põhjendamatu. Sellest tuleneb, et komitee ei ole eraldi hinnanud hageja kaebuse vastuvõetavust ega esitanud apellatsiooninõukogu otsust selle kohta. Peale selle esitas komitee oma hinnangu, ilma et see mõjutaks lõppotsust. Neil asjaoludel tuleb sedastada, et kõnealune otsus ei saanud anda hagejale õiguspärast ootust, et tema kaebeõigus apellatsiooninõukogus on tuvastatud. Seetõttu tuleb nimetatud argument tagasi lükata.

43 Sellest tuleneb, et esimene väiteosa tuleb tagasi lükata.

Teine osa, mis tuleneb rakendusmääruse artikli 50 ning hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtte rikkumisest

– Poolte argumendid

44 Hageja väidab, et apellatsiooninõukogul oleks rakendusmääruse artikli 50 alusel tulnud selleks, et võimaldada teistel menetluspooltel uurida tõendeid, mida hageja kavatses oma kaebuse vastuvõetavuse kohta esitada, pidada teine istung. Selle kohta märgib hageja, et istung on rakendusmääruse artikli 50 sõnastuse kohaselt menetlusstaadium, kus toimub uurimine. Ta järeldab sellest, et apellatsiooninõukogu peab hea halduse põhimõtte kohaselt lubama kõigi tõendite esitamist, mida menetluspooled peavad vajalikuks või, kui see ei ole võimalik, pidama teise istungi, mida rakendusmäärus näeb otsesõnu ette.

45 Hageja väidab, et kuigi ühenduse institutsioonidel on oma pädevuste teostamisel teatav kaalutlusõigus, tasakaalustavad seda õigust siiski hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtted, mis näevad ette, et otsuseid tuleb teha kõiki asjaolusid teades. Kohtupraktika annab tunnistust selle kohta, et olukordades, kus ühenduse institutsioonid omavad kaalutlusõigust, on väga oluline pidada kinni ühenduse õiguskorraga haldusmenetlustes ettenähtud tagatistest, muu hulgas pädeva institutsiooni kohustusest hoolsalt ja erapooletult uurida juhtumi kõiki olulisi asjaolusid.

46 Kuna järeldus, et hagejal ei ole kaitse alla võtmise otsuse vaidlustamiseks kaebeõigust, tähendab seda, et talt võetakse ainus ühenduse ja siseriiklikus õiguses olemasolev tõhus õiguskaitsevahend, oleks apellatsiooninõukogu hageja arvates pidanud andma talle võimaluse lahendada apellatsiooninõukogu jaoks lahendamata vastuvõetavuse küsimus.

47 Sordiamet leiab, et apellatsiooninõukogu ei olnud kohustatud vastu võtma tõendeid, mille esitamist hageja taotles, kuna hageja esitas kaebuse oma nimel mitte teatavate üksiktootjate nimel ning seetõttu ei olnud need tõendid hageja kaebeõiguse hindamise osas olulised. Kõnealuste tõendite vastuvõtmine oleks olnud menetlustagatiste eiramine, kuna see oleks oluliselt muutnud kaebust istungi staadiumis. Lisaks leiab sordiamet, et kuna apellatsiooninõukogu arvates võib kaitse alla võtmise otsus mõjutada sordi Nadorcott taimse materjali tarnijaid, siis ei avalda Geslive'i ja Anecoopi vahelise tasu maksmist käsitleva lepingu esitamine hageja kaebeõiguse kontrollimisele mõju. Lisaks ei takista apellatsiooninõukogu menetlust käsitlevad määrused hagejal esitada kirjalikke märkusi vastuvõetamatuse argumentide kohta, mis esitati menetlusse astuja 29. juuli 2005. aasta kirjalikus seletuses ning sordiameti 15. septembri 2005. aasta kirjalikus seletuses. Lõpuks kuulub otsuse tegemine teise istungi pidamise kohta sordiameti sõnul vabaduse hulka, mis apellatsiooninõukogul peaks menetlusökonoomia huvides olema.

48 Menetlusse astuja leiab lisaks, et apellatsiooninõukogu lükkas hageja taotluse tagasi põhjendatult, kuna uute tõendite vastuvõtmine tähendaks uue istungi pidamist, mis aga eiraks rakendusmääruse artikli 50 sätestatud ainult ühe istungi pidamise põhimõtet.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

49 Kõigepealt tuleb meenutada, et hageja taotles apellatsiooninõukogu istungil esiteks, et talle määrataks tähtaeg koostada ja hiljem esitada apellatsiooninõukogule kõik dokumendid selle kohta, et kaitse alla võtmise otsus puudutab tema liikmeid otseselt

ja isiklikult. Teise võimalusena palus hageja, et tal lubataks istungil esitada puudulikud tõendid, mille hageja esindajad olid kaasa toonud ning mille hulka kuuluvad üksiktootjate antud volitus kaitse alla võtmise otsuse peale kaebuse esitamiseks ning Geslive'i ja Anecoopi vaheline leping sordi Nadorcott kasutamise eest tasu maksmise kohta.

50 Esiteks seoses rakendusmääruse artikli 50 väidetava rikkumisega tuleb märkida, et selle artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatakse vaidluste kiire lahendamine seeläbi, et suulisele arutamisele kutsutakse viivitamata ning see viiakse läbi ühe istungi jooksul. Sama artikli lõikest 3 tuleneb, et menetlusosalisel on võimalik teise istungi läbiviimist taotleda vaid juhul, kui see on „istungi ajal või pärast seda" muutunud asjaoludel vajalik.

51 Selles osas tuleb esiteks märkida, et dokumendid, mida hageja soovis esitada, ei käsitlenud asjaolusid, mis olid muutunud istungi ajal või pärast seda. Volikiri ja leping, mille hageja soovis istungil esitada, on enne kõnealuse istungi toimumist koostatud dokumendid. Igal juhul ei saa nendest dokumentidest ja volikirjast, mida hageja soovis esitada pärast istungit, tuleneda seda, et vaidluse asjaolud oleksid muutunud. Sordiamet ja menetlusse astuja märgivad õigesti esiteks seda, et hageja esitas kaebuse oma nimel ning teda ei saa kohtumenetluses vahetada välja isikute vastu, kes ei esitanud kaebust ettenähtud tähtaja jooksul. Teiseks ei tulene lepingust ühtki uut asjaolu, kuna – nagu apellatsiooninõukogu on märkinud – see annab tunnistust üksnes asjaolu kohta, et üksikud mandariinikasvatajad, käesoleval juhul Anecoop, peavad maksma kaitstud sordi tarnimise ja kasutamise eest tasu. See kohustus tuleneb aga otse taimesortide kaitsekorrast ning apellatsiooninõukogu on seda tunnustanud ka ilma, et selle kohta oleks tõendeid esitatud.

52 Teiseks, kui ka eeldada, et väidetavad tõendid oleksid olnud olulised, oli hagejal menetlusse astuja ja sordiameti kirjalike seletuste ning kohtuistungi toimumise vahel mitme kuu pikkune tähtaeg. Selle ajavahemiku jooksul oli tal võimalik koguda kokku ja edastada asjaomased dokumendid või vähemalt taotleda, et apellatsiooninõukogu lükkaks kohtuistungi edasi viisil, mis võimaldaks kõigi tõendite uurimist ühe istungi jooksul. Miski ei osunda sellele, et kui hageja oleks istungi ettevalmistamisel olnud nõuetekohaselt hoolikas, ei oleks uurimine saanud toimuda ühe istungi jooksul.

53 Sellest tuleneb, et kuna juhtumi asjaolud ei vasta rakendusmääruse artikli 50 tingimustele, mis on esitatud teise istungi pidamise kohta, siis ei rikkunud apellatsiooninõukogu seda sätet, kui ta jättis hageja taotluse rahuldamata.

54 Teiseks seoses hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtete väidetava rikkumisega tuleb märkida, et hageja ei ole esitanud ühtki asjaolu, mis annaks nende põhimõtete rikkumise tuvastamiseks alust, peale selle asjaolu, et apellatsiooninõukogu ei lubanud esitada tõendeid, mille hageja esindajad olid istungile kaasa toonud või mida nad soovisid koostada hiljem. Eeltoodust tuleneb, et apellatsiooninõukogu ei ole rakendusmääruse artikli 50 alusel kohustatud lubama kõigi tõendite esitamist, mida menetluspooled peavad vajalikuks. Vastupidi, apellatsiooninõukogu peab selle sätte kohaselt võtma hea halduse huvides vastu tõendeid, mis eeldavad teise istungi läbiviimist, ainult siis, kui tegemist on oluliste tõenditega asjaolude kohta, mis on muutunud istungi ajal või pärast seda.

55 Käesolevas asjas on samuti märgitud, et ei ole tõendamist leidnud asjaolu, et tõendid, mille kontrollimist hageja apellatsiooninõukogult taotleb, olid asjaolude kohta, mis on muutunud istungi ajal või pärast seda (vt eespool punkt 51). Peale selle ei ole pakutud tõendid käesolevas asjas asjakohased (vt eespool punkt 51) ning neid ei

esitatud õigel ajal, mis oleks võimaldanud nende läbivaatamist ühe istungi jooksul (vt eespool punkt 52). Neil asjaoludel keelab rakendusmääruse artikli 50 sõnastus selliste tõendite vastuvõtmise. Sellest tuleneb, et apellatsiooninõukogu ei rikkunud hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtteid, kui ta keeldus nende tõendite vastuvõtmisest.

56 Seetõttu tuleb teine väiteosa tagasi lükata.

57 Kõigest eeltoodust tuleneb, et esimene väide tuleb tagasi lükata.

Teine väide, mis tuleneb hageja kaebeõiguse eiramisest

58 Teine väide on esitatud kahes osas, millest esimene tuleneb sellest, et kaitse alla võtmise otsus puudutab hagejat ning tema liikmeid isiklikult, ning teine tõhusa kohtuliku kaitse puudumisest.

Esimene osa, mis tuleneb sellest, et kaitse alla võtmise otsus puudutab hagejat ning tema liikmeid isiklikult

– Poolte argumendid

59 Esiteks heidab hageja apellatsiooninõukogule ette keskendumist asjaolule, et hageja puhul on tegemist liiduga ning jättis tema liikmete kaebeõiguse tähelepanuta. Ei

tuleks uurida üksnes seda, kas hagejal endal on kaitse alla võtmise otsuse vaidlustamiseks kaebeõigus, vaid ka seda, kas tema liikmetel või liikmete liikmetel (käesoleval juhul Copal de Algemesi, Anecoopi liige) on see õigus. Apellatsiooninõukogu ei võtnud vaidlustatud otsuses arvesse Esimese Astme Kohtu praktikat, mille kohaselt ettevõtjate liidud võivad aktide tühistamist nõuda samuti siis, kui nende liikmed võivad esitada kaebusi oma nimel.

60 Teiseks leiab hageja, et apellatsiooninõukogu eksis, seades hageja kaebeõiguse tingimuseks selle, et kõigil tema liikmetel on kaebeõigus. Apellatsiooninõukogu pidas oluliseks seda, et kaitse alla võtmise otsus puudutab ainult osasid hageja liikmeid kui tootjaid, samas kui teised võisid ka mitte olla puudutatud. Kohtupraktika kohaselt on kaebeõigus neil liitudel, kelle vähemalt üks liige võis ka ise esitada hagi.

61 Kolmandaks vaidlustab hageja apellatsiooninõukogu järeldust selle kohta, kas hageja esindab tõesti asjaomaste tootjate üldisi huve. Hageja sõnul on apellatsiooninõukogu jätnud tähelepanuta asjaolu, et ta vaidlustab sordi Nadorcott kaitsmist ühistute liikmeks olevate kõigi tootjate nimel, kuna vastavalt oma põhikirja artikli 2 punktile a esindab ta ühistute liite, kes ei ole andnud teada oma vastuseisust asjaomasele kaebusele ning kes esindavad ühistuid ise. Peale selle tuleneb kohtupraktikast eeldus, et kõik liidu liikmed on volitanud liitu tegutsema nende nimel juhul, kui põhikiri näeb seda ette ning kui liikmed ei ole andnud oma vastuseisust teada.

62 Neljandaks märgib hageja, et apellatsiooninõukogu tegi vea, kui leidis, et kaitse alla võtmise otsus ei puuduta teda isiklikult, kuna hagejal puuduvad mingid talle omased tunnused või ta ei eristu kõigist teistest isikutest teatava faktilise olukorra tõttu. Kohtupraktikast tuleneb, et see tingimus on täidetud siis, kui vaidlustatud akt mõjutab asjaomase ettevõtja õiguslikku seisundit mingi neile omase tunnuse või neid

iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigist teistest isikutest eristab, ning seega individualiseerib neid sarnaselt akti adressaadiga. See, kui akt mõjutab kõiki asjaomaseid ettevõtjaid, ei välista seda, et kõnealune akt puudutab teatavaid ettevõtjaid nende seas isiklikult.

63 Esiteks, mis puudutab hagejat kui taimse materjali tarnijat, siis tooks kaitse alla võtmise otsus kaasa selle, et kõik isikud, kes soovivad seda materjali paljundada või tarnida, peavad sordi omanikult selleks loa saama. Seetõttu tuleb uurida, kas hageja liikmete õiguslikku seisundit kahjustatakse taimse materjali teiste tootjate ja tarnijate omast teistmoodi. Kaitse alla võtmise otsus kohustaks hageja neid liikmeid, kes tarnivad sorti Nadorcott, seda tegevust lõpetama, mis toob kaasa suuri kahjusid ning see individualiseerib hageja liikmed võrreldes kõigi teiste taimse materjali tarnijatega. Kuigi apellatsiooninõukogu märgib vaidlustatud otsuses, et Anecoop tarnib taimset materjali, jättis ta selle asjaolu hiljem välja ning keskendus sellele, et hageja ei tarni taimset materjali ise. Anecoopi seisundi uurimine oleks seega tõendanud, et hagejal oli kaitse alla võtmise otsuse tühistamiseks kaebeõigus.

64 Teiseks, mis puudutab hagejat kui tootjat, siis märgib hageja, et ta ei ole isikliku puutumuse toetuseks väitnud, et ta esindab tootjate üldisi huve. Seevastu leiab hageja, et tema kaebeõigust põhjendab asjaolu, et ta esindab nende liikmete huve, keda tootjatena otse puudutati. Hageja väidab, et kuna 90% sorti Nadorcott kasvatavatest ettevõtjatest asub Valencias, siis on võimatu kinnitada, et kaitse alla võtmise otsus võib teda mõjutada sama moodi kui teisi ühenduse tootjate konföderatsioone ja liite. Kuna asjaomased ühistud levitavad üle poole nendest tsitrusviljadest, mis Valencias toodetakse ning kuna hageja koondab peaaegu kõiki neid ühistuid, siis kuuluvad peamised kaitse alla võtmise otsusega kahjustatud isikud tema liikmete hulka.

65 Kuna sordi Nadorcott peaaegu kogu toodang pärineb Valenciast, siis tähendab asjaolu, et kaitse alla võtmise otsuse tulemusel peavad kõik ühenduse tootjad maksma tasu sordi Nadorcott kasvatamise eest seda, et sellise tasu maksmata jätmise korral oleks peaaegu kogu Valencia asjaomane tootmine õigusvastane. Ainult nendel tootjatel tuleks aretajale tasu maksta või oma istandused hävitada, mis mõjutaks nende konkurentsivõimet turul kauba turustamise ajal. Seetõttu ei ole õige väita, et kaitse alla võtmise otsus puudutab hageja liikmeid sama moodi kui kõiki teisi tootjaid, kes tulevikus asjaomast sorti kasvatavad, kuna tema liikmetel on teatavad omadused, mis individualiseerivad neid kõigist teistest tootjatest.

66 Kolmandaks leiab hageja, et tema liikmetel on samad omadused, mis äriühingul Van Zanten Plants (edaspidi „Van Zanten"), kes esitas apellatsiooninõukogule kaebuse (asjades A 005/2003 ja A 006/2003). Van Zanten oli sellise kaitstud sordi ülemaailmne levitaja, mis tema sõnul sarnanes uuele sordile, mille sordiamet oli võtnud ühenduse kaitse alla, kusjuures apellatsiooninõukogu tunnustas tema kaebeõigust. Apellatsiooninõukogu leidis, et kui sortide vaheline sarnasus osutuks tõeks, tekiks turgudel segadus, ning siis peaks Van Zanten kaitsma oma õigusi algatades rikkumiste kohta menetlusi.

67 Hageja leiab, et käesolev olukord on sarnane, kuna kaitse alla võtmise otsus sunniks tema liikmeid juhul, kui nad ei nõustu menetlusse astuja kulukate tingimustega, hävitama kogu oma istandused. Kuna hageja on nende ettevõtjate esindaja, kes tarnivad sordi Nadorcott konkurendiks oleva sordi Afourer materjali, siis tuleneb tema isiklik puutumus neil kahel juhul sellest, et ollakse kaitset taotleva ettevõtja konkurendid. Apellatsiooninõukogu oleks käesoleval juhul pidanud arvesse võtma hageja läbirääkija- ja konkurendirolli mõjutamist, mida apellatsiooninõukogu arvestas Van Zantenit puudutavas asjas.

68 Neljandaks heidab hageja apellatsiooninõukogule ette seda, et ta jättis käesolevas asjas ühenduse riigiabi kohtupraktika vääralt kohaldamata. Hageja leiab, et taimesortide kaitse vastuväitemenetlus ei erine riigiabi menetlusest niivõrd, et ei saaks kohaldada komisjoni riigiabi valdkonna otsuste vaidlustamise kaebeõiguse kohta olemasolevat kohtupraktikat. Sellest kohtupraktikast tuleneb, et EÜ artikli 88 lõikes 2 osundatud huvitatud isikud on samuti isikuid, äriühingud või ühendused, kelle huve võib abi andmine mõjutada, nimelt konkureerivaid äriühingud ja ametiliidud (Euroopa Kohtu 14. novembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 323/82: Intermills *vs.* komisjon, EKL 1984, lk 3809, punkt 16, ja 3. mai 2001. aasta otsus kohtuasjas C-204/97: Portugal *vs.* komisjon, EKL 2001, lk I-3175, punkt 31). Hageja sõnul ei tulene riigiabi saajaga konkureerivate äriühingute kaebeõiguse tunnustamine EÜ artiklites 87 ja 88 ettenähtud riigiabi uurimismenetluse eripärast. See õigus tuleneb tegelikult mõjust, mida riigiabi avaldab nende sellel turul tegutsevate ettevõtjate konkurentsiseisundile, kes ei saa abi. Hageja sõnul on käesoleval juhul tegemist sarnase olukorraga, mis lubab nimetatud kohtupraktika kohaldamist käesolevas asjas.

69 Peale selle ei piirdu nende kolmandate isikute õigused, kes soovivad taimesordi kaitsmist vaidlustada, alusmääruse artiklis 59 ettenähtud vastuväitemenetlusega. Samuti võivad nad esitada kaebuse nimetatud määruse artikli 67 ja sellele järgnevate artiklite alusel. Alusmääruse artiklis 59 sätestatud vastuväitemenetluse, mille alusel on menetluspooltel õigus vaidlustada asjaolusid, mille alusel sordiamet on asjaomase sordi kaitse alla võtnud, eesmärgid erinevad alusmääruse artiklis 67 sätestatud kaebemenetluse eesmärkidest. Hageja leiab, et kuna apellatsiooninõukogu jättis selle kaebevõimaluse tähelepanuta, sattus viimane vastuollu ka oma kaebeõigust käsitleva otsustuspraktikaga. Van Zantenit puudutavas otsuses märkis apellatsiooninõukogu, et alusmääruse artikkel 67 ei võta kolmandatelt isikutelt selle sätte alusel kaebuse esitamise õigust põhjusel, et nad ei ole varem vastuväidet esitanud. Apellatsiooninõukogu ei ole selgitanud, miks omab kaitse alla võtmise menetluses osalemine käesolevas asjas tähtsust.

70 Hageja sõnul saab kaitse alla võetud sordi omanik – nagu riigiabi saaja – eelise oma konkurentide ees, mis seega mõjutab tema konkurentsiseisundit. Kohtupraktikast tuleneb, et isegi siis, kui asjaomane abi mõjutab riigiabi saajate otseste konkurentide konkurentsiseisundit, kuid nende turuseisundit see abi eriti oluliselt ei mõjuta, saab pidada riigiabi saaja konkurentideks ühenduse kõiki põllumajandusettevõtjaid. Käesoleval juhul mõjutab sordi Nadorcott kaitse alla võtmine hageja esindatavaid tootjaid oluliselt. Nad oleksid ebasoodsamas olukorras võrreldes kõigi ühenduse tootjatega, kes soovivad seda sorti kasvatama hakata, kuna nad kasvatasid seda sorti juba kaitse alla võtmise otsuse tegemise ajal. Hageja sõnul võivad need tootjad, kellel veel ei ole selle sordi mandariinipuid, valida mõne teise sordi, kui tingimused, mida aretaja loa saamiseks välja pakub, ei ole neile vastuvõetavad, ning see ei tooks nende majandustegevuse suhtes kaasa raskeid tagajärgi. Need tootjad aga, kelle istandustes juba kasvavad selle sordi puud, peavad need hävitama. Kuna nimetatud puude „kasulik iga" on umbes kakskümmend aastat, siis ei olnud peaaegu kõigi tootjate istandused veel ära tasunud. Seetõttu ei ole hageja liikmete olukord teiste tootjate omaga võrreldav ning kaitse alla võtmise otsus mõjutas oluliselt nende konkurentsiseisundit.

71 Lõpuks seoses kohtupraktikaga, milles seatakse komisjoni riigiabiotsuste vaidlustamise kaebeõiguse tingimuseks hageja osalemine haldusmenetluses, rõhutab hageja seda, et ka apellatsiooninõukogus toimuv menetlus on haldusmenetlus. Kuna apellatsiooninõukogu kuulub haldusorgani koosseisu, millel on taimesortide kaitse alla võtmise otsustuspädevus, siis ei ole apellatsiooninõukogu kohus. Seetõttu on sordiameti otsuse peale esitatud kaebus taimesordi kaitse alla võtmise haldusmenetluse üks staadium. Nii osales hageja haldusmenetluses.

72 Sordiamet leiab kõigepealt, et alusmääruse artikli 68 sõnastus on identne EÜ artikli 230 sõnastusega. Seetõttu leiab ta, et käesoleva väite uurimine peab põhinema viimati nimetatud sätte mõistele „isik, keda otsus isiklikult puudutab"

kohtupraktikas antud tõlgendusel. Kohtupraktikas tunnustatakse kutseühingu, kes on asutatud selle liikmete huvide kaitseks, kaebeõigust juhul, kui ühingu enda huvide kahjustamine seda ühingut individualiseerib, kui see ühing esindab isikute huve, kellel endal on kaebeõigus ning kui õigusnorm otsesõnu annab talle sellised menetluslikud õigused.

73 Sordiamet leiab esiteks, et kohtupraktika kohaselt ei mõjuta akt hagejat isiklikult, kui selle isiku olukorda ei ole kõnealuse akti vastuvõtmisel arvesse võetud ning kui see akt mõjutab teda seetõttu samamoodi kui kõiki teisi selles olukorras olevaid isikuid. Käesoleval juhul ei ole tõendatud, et hageja on taimse materjali tarnija, ning igal juhul ei ole tal eriomadusi või -jooni, mis võimaldaks eristada teda teistest taimse materjali tarnijatest.

74 Teiseks leiab sordiamet, et vastavalt hageja põhikirjale on viimase otsesteks liikmeteks ühistute liidud mitte ühistud ega mandariinitootjad ise. Seega võib hageja õiguspäraselt esindada ühistute liitude huve, kuid ta ei ole esitanud ühti tõendit liitude isikliku puutumuse kohta, kes üksnes esindavad oma liikmete üldisi huve. Lisaks ei ole hageja tuginenud ühelegi eriomadusele, mis võiks tema taimse materjali tarnijatest liikmeid individualiseerida teistest tarnijatest. Üksiktootjate olukorra kohta märgib sordiamet, et hageja esitas kaebuse oma nimel ning tema põhikirjast ei ole võimalik leida kinnitust selle kohta, et hagejal oleks teatavate mandariini üksiktootjate huvide kaitsmise kohtumenetlusteovõime. Peale selle erinevad teatavate mandariinitootjate isiklikud huvid nende ühistute üldistest huvidest, keda hageja võib esindada. Lõpuks mõjutati sordi Nadorcott tootjaid, kes on hageja liikmed, üksnes teatavast objektiivsest asjaolust tingitud olukorra tõttu, mis ei erista neid tootjaid selle sordi teistest tootjatest mitte millegi poolest, kuna teatava kaitse alla võetud sordi kasutamise eest

tasu maksmise kohustus tuleneb otse ühenduse taimesordikaitsekorrast. Kohtupraktika kohaselt ei piisa sellest, kui akt toob teatavatele ettevõtjatele kaasa suuremaid majanduslikke tagasilööke kui teistele selle sektori ettevõtjatele, et tuvastada, et see akt puudutab neid ettevõtjaid isiklikult.

75 Kolmandaks rõhutab sordiamet, et alusmäärus ning eriti selle artikkel 59 annab teatavad menetluslikud õigused isikutele, kes osalevad sordiameti kaitse alla võtmise menetluses. Sordiamet märgib, et hageja oli teadlik 26. veebruari 1996. aasta *Bulletin officiel de l'OCVV*-s avaldatud sordikaitse taotlusest ega esitanud sellele vastuväiteid. Seetõttu ei saa ta olla isiklikult puudutatud nende menetluslike õiguste alusel, mida ta oleks võinud selles menetluses osalemisel saada. Peale selle puuduks alusmääruse artiklis 59 sätestatud menetlusel mõte, kui selle asemel, et esitada oma märkused haldusmenetluse jooksul, võiksid kõik, kes soovivad sordi kaitse alla võtmist takistada, oodata sordiameti menetluse lõppemist, et esitada kaebus, tuginedes vastava kaitse andmise kehtetusele. Lõpuks on ühelt poolt Van Zanteni, kes ainsana levitas omanikule kuuluvat sordiametis registreeritud sorti – mis otseselt konkureeris kaitse alla võetud uue sordiga –, olukorra ja teisalt hageja, kes ei väida, et ta ise või tema liikmed on isiklike registreeritud õiguste omanikud, kellel on õigus kaitsele, olukorra vahel põhjapanev erinevus.

76 Menetlusse astuja esitab sisuliselt samad argumendid, mis sordiamet.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

77 Kõigepealt tuleb märkida, et kuna hageja ei ole üks nendest isikutest, kellele kaitse alla võtmise otsus oli adresseeritud, peab hageja selleks, et tal oleks võimalik esitada apellatsiooninõukogule kaebus, olema alusmääruse artikli 68 sätete kohaselt otseselt ja isiklikult puudutatud.

78 Selles osas tuleb esiteks märkida, et alusmääruse artikli 68 hispaania- ja itaaliakeelne versioon näevad vastavalt ette, et kaebuse võivad esitada isikud, keda otsus „directa y personalmente" ja „direttamente e personalmente" puudutab. Samas aga vastavad inglis-, saksa-, portugali-, taani-, malta-, hollandi-, poola-, rootsi- ja kreekakeelne versioon prantsuskeelse versiooni sõnastusele „directement et individuellement". Selles osas tuleb meenutada, et ühenduse õiguse ühetaolise tõlgendamise vajadus nõuab kahtluse korral, et seda tõlgendataks ja kohaldataks teiste ametlike keelte versioone arvestades (vt eespool punkt 33). Seetõttu tuleb leida, et hispaania- ja itaaliakeelne versioon ei anna sellele lõigule teiste keeleversioonidega võrreldes erinevat tähendust ning neid tuleb tõlgendada ja kohaldada teistes ametlikes keeltes koostatud versioone silmas pidades (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Ebony Maritime ja Loten Navigation, punktid 29–31).

79 Siiski tuleb märkida, et alusmääruse artikli 68 sätted on EÜ artikli 230 neljanda lõigu sätetega identsed. Kuna Euroopa Kohus on viimati nimetatud sätteid konkretiseerivalt tõlgendanud (15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann *vs.* komisjon, EKL 1963, lk 197, 223), siis leiab Esimese Astme Kohus, et niivõrd, kuivõrd alusmääruse ülesehitus seda ei keela, tuleb tagada mõiste „isik, keda otsus isiklikult puudutab" ühetaoline tõlgendamine.

80 Sellises olukorras tuleb teiseks märkida, et alusmääruse artikli 59 lõige 1 lubab igal isikul esitada sordiametile kirjaliku vastuväite sordi kaitse alla võtmise kohta ning selle lõige 2 märgib, et vastuväite esitajad on lisaks taotlejale sordi kaitse alla võtmise menetluse osalised. Peale selle näeb alusmääruse artikli 59 lõige 5 otsesõnu ette, et sordiamet teeb otsused vastuväidete kohta koos tagasilükkamise, sordi ühenduse kaitse alla võtmise või sordinime otsustega. Alusmääruse artikli 67 lõikest 1 tuleneb, et kaebusi saab apellatsiooninõukogule esitada vastuväidete kohta tehtud otsuste

peale. Kuna vastuväite esitajad on seeläbi haldusmenetluses osalemise tõttu kõnealuste otsuste adressaadid alusmääruse artikli 68 tähenduses, võib iga isik, kes soovib kaitse alla võtmisele vastuväidet esitada, esitada apellatsiooninõukogule kaebuse.

81 Peale selle võib alusmääruse artiklite 20 ja 21 sätete kohaselt iga isik pärast sordi kaitse alla võtmise otsuse tegemist ning olenemata apellatsiooninõukogule selle peale esitatud kaebusest paluda kuulutada nimetatud otsus õigustühiseks või kehtetuks, tuginedes sellele, et kaitse alla võetud sort ei vasta nimetatud määruse artiklites 7–10 sätestatud sisulistele kriteeriumitele.

82 Neil asjaoludel tuleb sedastada, et hageja toetatav sõna „isiklikult" lai tõlgendus ei ole kolmandate isikute õiguse kaitseks vajalik.

83 Kolmandaks tuleb märkida, et vastab tõele sordiameti väide, mille kohaselt alusmääruse ülesehitus eeldab sõnale „isiklikult" hageja poolt antud tõlgendusest kitsamat tõlgendamist. Lai tõlgendus lubaks kõigil isikutel, kes soovivad kaitse alla võtmisele vastuväidet esitada, pärast kaitse alla võtmise menetlust tugineda kehtetusele, selle asemel et esitada oma märkused selle pika ja vajalike tehniliste kontrollide tõttu mahuka menetluse jooksul. Seega muudaks hageja esitatud tõlgendus sellise menetluse mõttetuks, olgugi et eespool viidatud kohtuotsus Plaumann *vs.* komisjon toetas seda, et kõik huvitatud isikud esitaksid oma märkused juba kaitse alla võtmise haldusmenetluses.

84 Võttes arvesse eelmainitut, leiab Esimese Astme Kohus, et selle tuvastamiseks, kas isik on alusmääruse artikli 68 tähenduses isiklikult puudutatud, tuleb lähtuda eespool viidatud kohtuotsusest Plaumann *vs.* komisjon.

85 Eeltoodust tulenevalt peab kaitse alla võtmise otsus mõjutama hagejat talle omase tunnuse või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab, ning seega individualiseerib teda sarnaselt otsuse adressaadiga (eespool viidatud kohtuotsus Plaumann *vs.* komisjon).

86 Selles osas tuleneb kohtupraktikast, et oma liikmete huvide kaitseks ja esindamiseks asutatud kutseühing võib tühistamishagi esitada esiteks, kui ühing ise on individualiseeritav seetõttu, et akt, mille tühistamist taotletakse, mõjutab ühingu põhikirjalisi huve, eelkõige tema läbirääkijarolli, teiseks, kui ühing esindab ettevõtjate huve, kellel on endil kaebeõigus, ja kolmandaks, õigusnorm annab talle otsesõnu sellised menetluslikud õigused (vt Esimese Astme Kohtu 13. detsembri 2005. aasta määrus kohtuasjas T-381/02: Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de roquefort *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-5337, punkt 54 ja viidatud kohtupraktika).

87 Esiteks, mis puudutab hageja enda huvide mõjutamist, tuleb esimesena märkida, et viimane ei väida, et ta on taimse materjali tootja või tarnija.

88 Teiseks ei väida hageja, et ta on siseriiklikul või ühenduse tasandil registreeritud isiklike õiguste omanik, kellel on õigus nende kaitsele. Sellest tuleneb, et teda ei ole mõjutatud õiguste omanikuna ning tema olukord ei sarnane Van Zanteni omale.

89 Kolmandaks osas, milles hageja väidab, et kaitse alla võtmise otsus mõjutab tema läbirääkijarolli, tuleb nentida, et ta ei ole oma väidet tõendanud.

90 Kuna eeltoodust tuleneb, et hageja esitatud asjaolud ei tõenda, et kaitse alla võtmise otsus mõjutab tema enda huve, ei oma tähtsust see, mil määral hageja olukord erineb ühenduse teiste sarnaste liitude omast. Igal juhul ei võimalda ainuüksi asjaolu, et hageja sõnul asub 90% vaidlusalust sorti kasvatavatest ettevõtjatest Valencias, eristada hagejat kaitse alla võtmise osas teistest liitudest. Ei piisa sellest, kui akt toob teatavatele ettevõtjatele kaasa suuremaid majanduslikke tagasilööke kui teiste selle sektori ettevõtjatele, et tuvastada, et see akt mõjutab neid ettevõtjaid isiklikult (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 23. novembri 1999. aasta määrus kohtuasjas T-173/98: Unión de Pequeños Agricultores *vs.* nõukogu, EKL 1999, lk II-3357, punkt 50 ja selle määruse punktides 102 ja 103 viidatud kohtupraktika).

91 Seega ei ole hageja tõendanud, et kaitse alla võtmise otsus mõjutab tema kui ühingu põhikirjalisi huve.

92 Teiseks, mis puudutab oletust, et hageja esindab ettevõtjate huve, kellel on endil kaebeõigus, tuleb kontrollida ühelt poolt, kas hageja esindab vastavalt oma põhikirjale apellatsiooninõukogule esitatava kaebuse puhul oma liikmete huve, ja teiselt poolt, kas nendel liikmetel on kaebeõigus (vt selle kohta eespool viidatud määrus kohtuasjas Confédération générale des producteurs de lait de brebis et des industriels de roquefort *vs*. komisjon, punkt 61).

93 Esiteks tuleb seoses hageja liikmetega ning nende huvidega märkida, et vastavalt põhikirja artiklile 4 võivad tema liikmeteks olla Alicante, Castellóni ja Valencia provintside põllumajandusühistute liidud, kes vastavad teatavatele kriteeriumitele. Nimetatud põhikirja artiklist 2 tuleneb, et hageja esindab oma liikmeid. Seega võib hageja esindada nende ühistute liitude huve, kes on tema liikmed.

94 Seoses küsimusega, kas hageja liikmetel endil on kaebeõigus, tuleb märkida, et hageja ei ole esitanud ei apellatsiooninõukogule ega Esimese Astme Kohtule tõendeid selle kohta, et kaitse alla võtmise otsus neid liikmeid isiklikult puudutab. Selles osas tuleb meenutada, et tegemist on ühistute liitudega, kes ise mandariine ei tooda, vaid kes kaitsevad nende liikmete – põllumajandusühistute – üldisi huve. Kuigi hageja väidab oma kirjalikus seletuses, et ühistu Anecoop kuulub tema liikmete hulka ning tarnib tootjatele taimset materjali, siis tunnistas ta kohtuistungil, et Anecoop ei ole üks tema liikmetest, vaid sellise ühistu liige, kes omakorda on hageja liige. Peale selle ei ole ta esitanud ühtegi tõendit, mis võiks sellele taimse materjali tarnijale kaitse alla võtmise otsusega avalduvat mõju eristada teistele tarnijatele avalduvast mõjust. Seetõttu tuleb leida, et kaitse alla võtmise otsus mõjutab Anecoopi üksnes teatavast objektiivsest asjaolust tingitud olukorra tõttu, mis ei erista teda selle sektori kõnealuse taimse materjali teistest tootjatest mitte millegi poolest.

95 Samuti tuleb märkida, et hageja ei ole esitanud tõendeid, mis näitaksid, et tema liikmed on Van Zanteniga sarnases olukorras või et nad on osalenud kaitse alla võtmise menetluses.

96 Seetõttu ei ole hageja tõendanud, et tema liikmetel on kaitse alla võtmise otsuse vaidlustamiseks kaebeõigus apellatsiooninõukogus.

97 Teiseks niivõrd, kuivõrd hageja viitab ka nendele mandariini üksiktootjatele avaldunud mõjule, kes on omakorda hageja liikmeteks olevate liitudeks ühendatud põllumajandusühistute liikmed, tuleb märkida, et vastavalt hageja põhikirja artiklile 4 ei saa ei ühistud ega mandariini üksiktootjad olla hageja liikmed. Pealegi tuleneb selle põhikirja artiklist 2, et hageja tegevusalaks on üksnes tema liikmete huvide edendamine. Nii ei ole hageja põhikirjas märgitud, et tal on kohtumenetlusteovõime kaitsta teatavate mandariinitootjate huve, kes ei ole tema liikmete otsesed liikmed. Kuigi hageja leiab, et tema õigus esindada oma liikmete liikmeid tuleneb Hispaanias

kehtivatest seadustest ja määrustest, tuleb märkida, et ta esitas selle argumendi esimest korda Esimese Astme Kohtu istungil ning et nimetatud seadused ja määrused ei ole toimikusse võetud tõendid. Lisaks märgib sordiamet õigesti, et ei ole võimalik eeldada, et ühistute liitude huvid, mida hageja võib põhikirja artikli 2 alusel esindada, on identsed teatavate üksiktootjate huvidega.

98 Neil asjaoludel heidab hageja apellatsiooninõukogule ette seda, et viimane on seadnud tingimuseks, et kõigil tema liikmetel peab olema kaebeõigus, samas kui kohtupraktikast tuleneb, et kaebeõigus on neil liitudel, kelle vähemalt ühel liikmel on kehtiv kaebeõigus. Selle kohta tuleb märkida, et apellatsiooninõukogu kontrollis selle kindlaks tegemiseks, kas üksiktootjatel on kõigil ühine huvi, mida hageja saaks oma põhikirja alusel kaitsta, kõigile üksiktootjatele avaldatud mõju. Pärast seda, kui apellatsiooninõukogu oli leidnud, et see ei vasta tõele, kuna tootjate huvid võivad erineda, märkis apellatsiooninõukogu üksnes seda, et kahtleb, kas hageja esindab tootjaterühma üldisi huve. Seetõttu tuleb sedastada, et vastupidiselt hageja väidetele ei ole apellatsiooninõukogu seadnud tingimuseks seda, et hageja kõigil liikmetel peab olema kaebeõigus.

99 Lõpuks tuleb samuti meenutada, et hageja esitas kaebuse oma nimel, mitte teatavate mandariinitootjate nimel.

100 Seetõttu tuleb järeldada, et käesoleval juhul ei saa hagejat pidada mandariini üksiktootjate huvide kaitsjaks apellatsiooninõukogus.

101 Täiendavalt tuleb märkida, et kaitse alla võtmine ei puuduta mandariini üksiktootjaid isiklikult.

102 Selle kohta tuleb meenutada, et see, kui otsus mõjutab huvitatud ettevõtjatest enamikku, ei välista seda, et kõnealune otsus puudutab teatavaid ettevõtjaid nende seast isiklikult (vt Esimese Astme Kohtu 30. aprilli 2003. aasta määrus kohtuasjas T-154/02: Villiger Söhne *vs.* nõukogu, EKL 2003, lk II-1921, punkt 40 ja viidatud kohtupraktika). Samas ei piisa sellest, kui akt toob teatavatele ettevõtjatele kaasa suuremaid majanduslikke tagasilööke kui teistele selle sektori ettevõtjatele, et tuvastada, et see akt mõjutab neid ettevõtjaid isiklikult (vt selle kohta eespool viidatud määrus kohtuasjas Unión de Pequeños Agricultores *vs.* nõukogu, punkt 50). Isegi oletades, et hagejat võiks pidada ainsaks teatavas geograafilises piirkonnas kõnealuse otsuse poolt puudutatud ettevõtjaks, kes on teatavas riigis või geograafilises piirkonnas asjaomase toote peamine tootja või tarnija, ei oleks tal kaebeõigust (vt selle kohta Euroopa Kohtu 17. jaanuari 1985. aasta otsus kohtuasjas 11/82: Piraiki-Patraiki jt *vs.* komisjon, EKL 1985, lk 207, punktid 13 ja 14, ja Esimese Astme Kohtu 22. veebruari 2000. aasta otsus T-138/98: ACAV jt *vs.* nõukogu, EKL 2000, lk II-341, punktid 64–66).

103 Nii ei saa asjaolu, et kaitse alla võtmine võib teatavatele ettevõtjatele tuua kaasa suuremaid majanduslikke tagasilööke kui teistele selle sektori ettevõtjatele, kuna nemad on hiljem kaitse alla võetud sordi puud juba maha istutanud, ning kuna 90% selliselt mõjutatud tootjatest asuvad Valencia geograafilises piirkonnas, ei piisa selleks, et neid individualiseerida. Tootjaid, keda hageja väidab esindavat, mõjutab tasu maksmise kohustus objektiivsest asjaolust tingitud olukorra tõttu, mis ei erista neid tootjaid selle sordi teistest tootjatest mitte millegi poolest, kuna see kohustus tuleneb otse ühenduse taimesordikaitsekorrast. Lisaks võib asjaomaste tootjate tegevust praegu või tulevikus alustada igaüks.

104 Samuti tuleb märkida, et hageja ei ole esitanud ühtki tõendit selle kohta, et tema esindatavad taimse materjali tootjad ja tarnijad on osalenud kaitse alla võtmise

menetluses või et nad on Van Zanteniga võrreldavas olukorras. Ka mitte see, et kaitse alla võtmise otsus võib asjaomaseid tootjaid sundida oma puid hävitama ning mõjutada asjaomaste tarnijate võimalusi sordi Afourer – mis on sordi Nadorcott konkurent – materjali tarnimisel juhul, kui need tarnijad ei nõustu tasu maksma, ei tõenda neile omaste tunnuste või neid iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis eristab neid kõigist teistest samas objektiivses olukorras asuvatest isikutest. Peale selle ei ole hageja selles osas viidatud konkurentsisuhted võrreldavad Van Zanteni asjas käsitletud konkurentsisuhetega, kus oli kahjustatud subjektiivseid õigusi.

105 Eeltoodust tuleneb, et hageja ei ole tõendanud, et ta esindab taimse materjali selliste tootjate või tarnijate huve, kellel endal on kaebeõigus.

106 Kolmandaks seoses õigusnormidega, mis otsesõnu annavad talle teatavad menetluslikud õigused, tuleb esiteks märkida, et hageja viitab siinkohal alusmääruse artiklile 59, kuid seda üksnes väitmaks, et nimetatud artikli eesmärgid erinevad alusmääruse artikli 67 ja sellele järgnevate artiklite eesmärgist ning et kaitse alla võtmise menetluses osalemine ei ole kaebuse esitamise eeltingimus.

107 Teiseks eksib hageja nende menetluslike õiguste päritolus, millest ta võiks tuletada kaebeõiguse apellatsiooninõukogus. Kuna käesoleval juhul tuleb tuvastada apellatsiooninõukogule esitatud kaebuse vastuvõetavus, saab kaebusega kaitsta üksnes sellest varasemast haldusmenetlusest tulenevaid menetluslikke õigusi, mille tulemusel võeti asjaomane sort kaitse alla. Kuna hageja ei osalenud kaitse alla võtmise menetluses, ei saa ta tugineda ühelegi sellega seotud menetluslikule õigusele, mille kaitset ta saaks nõuda.

108 Kolmandaks tugineb hageja sellele, et käesolevate asjaolude suhtes tuleks kohaldada riigiabi kohtupraktikat, mille kohaselt EÜ artikli 88 lõikes 2 osundatud huvitatud isikud on lisaks abi saanud äriühingule või äriühingutele ka isikuid, äriühingud või ühendused, kelle huve võib abi andmine mõjutada, nimelt konkureerivaid äriühingud ja ametiliidud (vt eespool punkt 68). Hageja viidatud riigiabi kohtupraktika ei ole käesolevas kohtuasjas asjakohane.

109 Nimetatud kohtupraktikat saab kohaldada kaebuse suhtes, mis on esitatud EÜ artikli 88 lõike 2 sättest tulenevate menetluslike õiguste kaitseks (Euroopa Kohtu 13. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-78/03 P: komisjon *vs.* Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, EKL 2005, lk I-10737, punkt 35), millest komisjon jättis kaebuse esitaja ilma põhjusel, et ta ei alustanud asjaomast ametlikku uurimist. Alusmääruse artiklid 59, 67 ja 68 annavad eespool punktis 68 viidatud kohtupraktikas tunnustatud õigustest ulatuslikumaid õigusi, kuna need artiklid lubavad igal isikul, kes on kaitse alla võtmise haldusmenetluses esitanud kirjaliku vastuväite, esitada apellatsiooninõukogule kaebuse (vt eespool punkt 80). Kuna menetluslike õiguste kasutamine sõltub ainuüksi hageja õigeaegsest omaalgatusest, ei kuulu käesolevas asjas riigiabi kohtupraktika kohaldamisele.

110 Täiendavalt tuleb märkida osas, milles hageja viitab väidetavale konkurentsiolukorrale, mis õigustab eespool punktis 68 osundatud kohtupraktika kohaldamist analoogia alusel, et hageja ei ole esitanud ühtki tõendit, mis võimaldaks tuvastada, et ta on kaitstud õiguse omaniku konkurent.

111 Kõigest eeltoodust lähtudes tuleb esimene väiteosa tagasi lükata.

Teine osa, mis tuleneb tõhusa kohtuliku kaitse puudumisest

– Poolte argumendid

112 Hageja sõnul on alusmääruse artiklis 67 sätestatud kaebus ainus tõhus õiguskaitsevahend kaitse alla võtmise otsuse vastu. Kui kaebuse tähtaeg on möödunud, ei saa taimesordi ühenduse kaitse alla võtmise otsust üheski ametiasutuses ega siseriiklikus kohus enam vaidlustada. Van Zanteni asjas oli see üks põhjustest, millele apellatsiooninõukogu nimetatud äriühingu kaebeõiguse tunnustamisel otsesõnu tugines. Euroopa Kohus märkis, et üksikisikute ühenduse õiguskorrast tulenevad õigused peavad olema tõhusa kohtuliku kaitse all ning et õigus sellisele kaitsele kuulub liikmesriikide ühesugustest riigiõiguslikest tavadest tulenevate õiguse üldpõhimõtete hulka.

113 Euroopa Kohus on märkinud ka, et nimetatud õiguse järgimine ühenduse õiguskorras eeldab seda, et füüsilistel ja juriidilistel isikutel on võimalik vastavalt olukorrale tugineda ühenduse õigustloovate aktide kehtetusele nii ühenduse kui ka siseriiklikus kohtus. Kaebemenetluse süsteemi olemasolu või selle puudumine omab olulist tähtsust hagejale isikliku puutumuse tingimuse kontrollimisel, kuna Euroopa Kohus on sedastanud, et seda tingimust tuleb tõlgendada tõhusa kohtuliku kaitse põhimõtteid silmas pidades ja võttes arvesse erinevaid asjaolusid, mis hagejat teistest individualiseerivad.

114 Hageja leiab, et ta on isiklikult puudutatud seetõttu, et tal ei ole peale alusmääruse artiklis 67 sätestatud õiguskaitsevahendi siseriiklikus ega ühenduse kohtus alles ühtegi teist õiguskaitsevahendit. Hageja sõnul võeti vaidlustatud otsusega talt ainus tõhus kohtulik kaitse.

115 Sordiamet leiab, et hagejal oli võimalik esitada vastuväide kaitse alla võtmise taotluse peale ning kui ta oleks vastuväitemenetluses osalenud, oleks selles tehtud otsus teda tõenäoliselt isiklikult puudutanud. Peale selle tuleneb kohtupraktikast, et ühenduse kohtutel ei ole õigust tunnistada kaebus vastuvõetavaks seetõttu, et siseriiklikule kohtule kaebuse esitamise võimalus puudub. Ühenduse õiguskorra eesmärk on tagada haldusaktide kohtuliku kontrolli süsteemi olemasolu. Kaitse alla võtmise otsuse kohtulik kontroll ei ole välistatud, kuna kõik isikud, keda see otseselt ja isiklikult puudutab, võivad seda apellatsiooninõukogus vaidlustada.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

116 EÜ artikli 230 neljanda lõigu kohta juurdunud kohtupraktikast tuleneb, et kuigi on tõsi, et selles sättes esitatud isikliku puutumuse tingimust tuleb tõlgendada tõhusa kohtuliku kaitse põhimõttest lähtudes, võttes arvesse erinevaid asjaolusid, mis individualiseerivad hagejat teistest, ei saa selle tõlgenduse tulemusena seda asutamislepingus sõnaselgelt ette nähtud tingimust kõrvale heita, ilma et ületataks sama lepinguga ühenduse kohtutele antud pädevust (Euroopa Kohtu 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequeños Agricultores *vs*. nõukogu, EKL 2002, lk I-6677, punkt 44; 30. märtsi 2004. aasta otsus kohtuasjas C-167/02 P: Rothley jt *vs.* parlament, EKL 2004, lk I-3149, punkt 47, ja 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-263/02 P: komisjon *vs.* Jégo-Quéré, EKL 2004, lk I-3425, punkt 36). Kuna alusmääruse artikli 68 mõistet „isik, keda otsus isiklikult puudutab" tuleb, nagu eespool punktides 78–84 märgitud, kohaldada seda kohtupraktikat arvestades, mis puudutab EÜ artikli 230 teise lõigu alusel esitatud kaebuste vastuvõetavust, siis on need järeldused asjakohased ka käesolevas asjas.

117 Peale selle tuleb märkida, et alusmääruse artiklite 59, 67 ja 68 kohaselt võib iga isik, kes on kaitse alla võtmise haldusmenetluses esitanud kirjaliku vastuväite, esitada apellatsiooninõukogule kaebuse (vt eespool punkt 80). Lisaks nähakse alusmääruse

artiklis 68 seesama õiguskaitsevahend ette kõigile isikutele, keda hoolimata sellest, et nad ei ole menetluses osalenud ega ole selle menetluse tulemusel tehtud otsuse adressaadid, see otsus otseselt ja isiklikult puudutab. Kuna kaebuse esitamine apellatsiooninõukogule annab seejärel õiguse pöörduda ühenduse kohtu poole, ei vasta hageja tõhusa kohtuliku kaitse puudumise väide tõele.

118 Sellest tuleneb, et käesolev väiteosa tuleb tagasi lükata.

119 Kõigest eeltoodust tuleneb, et teine väide tuleb tagasi lükata.

Kolmas väide, mis tuleneb põhjendamiskohustuse rikkumisest

Poolte argumendid

120 Hageja tuletab meelde, et Euroopa Kohus on sedastanud, et akti põhjendamise kohustus saab olla täidetud üksnes siis, kui selles on selgelt ja ühemõtteliselt toodud esile toimingu sooritanud ametiasutuse kaalutlused, nii et huvitatud isikud saavad võetud meetmete põhjustest teada ning pädev kohus saab teostada oma kontrolli. Vaidlustatud otsus ei vasta sellele nõudele, kuna apellatsiooninõukogu ei ole kontrollinud ühistu Anecoop kaebeõigust, olgugi et, nagu apellatsiooninõukogu tunnistas, on see ühistu tegev alal, mida kaitse alla võtmise otsus tõsiselt mõjutab. Hageja

märgib, et seda asjaolu tuleb hinnata seoses apellatsiooninõukogu otsusega mitte lubada nende täiendavate tõendite toimikusse võtmist, mis tõendavad, et hageja liikmed on taimse materjali tarnijatena oluliselt mõjutatud. Apellatsiooninõukogu ei ole kontrollinud seda, kas kaitse alla võtmise otsus puudutas isiklikult hageja liikmed kui tarnijaid. Peale selle ei toeta ükski tõend ega teave apellatsiooninõukogu väidet, mille kohaselt võib kaitstud sordi taimse materjali tarnijateks olla palju isikuid ning et hageja ei eristu teistest selle sektori ettevõtjatest.

121 Hageja kui tootja kaebeõiguse vaidlustamisel piirdus apellatsiooninõukogu väitega, et hageja esindab toojate huve, ilma et ta oleks seda uurinud. Seetõttu ei ole apellatsiooninõukogu see järeldus põhjendatud.

122 Kuna apellatsiooninõukogu ei põhjendanud, mille poolest riigiabi menetlused ja alusmääruse kohased menetlused erinevad või mille tõttu need erinevused on nii olulised, et need takistavad riigiabi valdkonnas aluseks võetavaid põhimõtteid analoogia korras käesolevas asjas kohaldada, siis rikkus apellatsiooninõukogu oma põhjendamiskohustust.

123 Sordiamet ja menetlusse astuja ei ole hageja argumentidega nõus.

Esimese Astme Kohtu hinnang

124 Tuleb meenutada, et põhjendamiskohustus on oluline menetlusnõue, mida tuleb eristada põhjenduse põhjendatusest, mis käsitleb vaidlusaluse akti sisulist õigspärasust (Euroopa Kohtu 22. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-17/99: Prantsusmaa *vs.* komisjon, EKL 2001, lk I-2481, punkt 35). Lisaks nähtub väljakujunenud

kohtupraktikast, et EÜ artikliga 253 nõutav põhjendus peab selgelt ja ühemõtteliselt tooma esile akti andnud ametiasutuse kaalutlused. Sellel kohustusel on kaks eesmärki, esiteks võimaldada huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid, et oma õigusi kaitsta, ja teiseks ühenduse kohtul teostada õiguspärasuse kontrolli (Euroopa Kohtu 14. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-350/88: Delacre jt *vs.* komisjon, EKL 1990, lk I-395, punkt 15; Esimese Astme Kohtu 6. aprilli 2000. aasta otsus kohtuasjas T-188/98: Kuijer *vs.* nõukogu, EKL 2000, lk II-1959, punkt 36 ja 3. detsembri 2003. aasta otsus kohtuasjas T-16/02: Audi *vs*. Siseturu Ühtlustamise Amet (TDI), EKL 2003, lk II-5167, punkt 88).

125 Käesoleval juhul tuleneb kõigest sellest, mis eelpool mainitud, et vaidlustatud otsus võimaldab hagejal kaitsta oma õigusi ja Esimese Astme Kohtul teostada oma kontrolli. Peale selle kontrollis apellatsiooninõukogu hageja kaebeõigust seoses ühistu Anecoop väidetavate tegevustega (vaidlustatud otsuse põhjenduste punkti 3 neljas ja viies lõik), seoses sellega, et hageja võib olla mandariini üksiktootjate esindaja (vaidlustatud otsuse põhjenduste punkti 3 kaheksas kuni kümnes lõik) ja seoses riigiabi kohtupraktika võimaliku kohaldamisega käesolevale asjale (vaidlustatud otsuse põhjenduste punkti 3 üheteistkümnes lõik). Apellatsiooninõukogu esitas põhjendused, miks ta leidis, et neid kolme olukorda ei sobi või neist ei piisa hageja kaebeõiguse tuvastamiseks. Sellest tuleneb, et apellatsiooninõukogul ei olnud alust leida, et vaidlustatud otsus oli selles osas puudulikult põhjendatud.

126 Igal juhul tuleneb kohtupraktikast, et hagejal puudub igasugune õigustatud huvi otsuse tühistamiseks vorminõuete rikkumise tõttu juhul, kui otsuse tühistamine võib kaasa tuua uue, tühistatud otsusega sisult identse otsuse tegemise (Euroopa Kohtu 6. juuli 1983. aasta otsus kohtuasjas 117/81: Geist *vs*. komisjon, EKL 1983, lk 2191, punkt 7; Esimese Astme Kohtu 18. detsembri 1992. aasta otsus kohtuasjas T-43/90: Díaz García *vs.* parlament, EKL 1992, lk II-2619, punkt 54, ja eespool viidatud kohtuotsus TDI, punkt 97; vt selle kohta ka Esimese Astme Kohtu 20. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas T-261/97: Orthmann *vs.* komisjon, EKL AT 2000, lk I-A-181 ja II-829, punktid 33 ja 35).

127 Käesoleval juhul tuleneb teise väite analüüsist (vt eespool punktid 77–110 ja 116–119), et hageja ei ole esitanud ühtki argumenti, mis võiks tõendada tema kaebeõigust alusmääruse artikli 68 tähenduses ning et seetõttu tooks vaidlustatud otsuse tühistamine põhjendamiskohustuse rikkumise tõttu kaasa üksnes uue identse otsuse tegemise. Seetõttu tuleb leida, et hagejal puudub igasugune õigustatud huvi otsuse tühistamiseks vorminõuete rikkumise tõttu.

128 Seega tuleb kolmas väide tagasi lükata.

129 Neil asjaoludel tuleb hagi jätta rahuldamata.

Kohtukulud

130 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna sordiamet ja menetlusse astuja on kohtukulude hüvitamist hagejalt nõudnud ja viimane on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Federación de Cooperativas Agrarias de la Comunidad Valenciana'lt.

Forwood Pelikánová Papasavvas

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 31. jaanuaril 2008. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

E. Coulon

Koja esimehe ülesannetes

N. J. Forwood

Sisukord

Õiguslik raamistik . . . . . II - 37

Vaidluse taust . . . . . II - 39

Poolte nõuded . . . . . II - 41

Õiguslik käsitlus . . . . . II - 42

Esimene väide, mis tuleneb rakendusmääruse artiklite 49 ja 50 ning hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtete rikkumisest . . . . . II - 43

Esimene osa, mis tuleneb rakendusmääruse artikli 49 ning hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtte rikkumisest . . . . . II - 43

– Poolte argumendid . . . . . II - 43

– Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 46

Teine osa, mis tuleneb rakendusmääruse artikli 50 ning hoolsuskohustuse ja hea halduse põhimõtte rikkumisest . . . . . II - 51

– Poolte argumendid . . . . . II - 51

– Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 52

Teine väide, mis tuleneb hageja kaebeõiguse eiramisest . . . . . II - 55

Esimene osa, mis tuleneb sellest, et kaitse alla võtmise otsus puudutab hagejat ning tema liikmeid isiklikult . . . . . II - 55

– Poolte argumendid . . . . . II - 55

– Esimese Astme Kohtu hinnang . . . . . II - 62

Teine osa, mis tuleneb tõhusa kohtuliku kaitse puudumisest ..... II - 72

– Poolte argumendid ..... II - 72

– Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 73

Kolmas väide, mis tuleneb põhjendamiskohustuse rikkumisest ..... II - 74

Poolte argumendid ..... II - 74

Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 75

Kohtukulud ..... II - 77